

Del capítol 13 al capítol 19

1- Activitats inicials

El meu millor amic: el meu diari. Què m'està passant darrerament?

He passat uns dies sense escriure a les teves pàgines perquè.....

.....

Ara torno a reprendre aquest diari per explicar què m'està passant per dir com em sento i d'aquí uns anys com m'imagino que serè i de què treballaré, quina serà la meva professió.

.....

.....

.....

.....

2. Activitats durant la lectura

Capítol 13. Correspondència científica

p 145-147

Vam instal·lar la planta a l'ampit de la finestra del laboratori. (...) Aterrada davant la possibilitat que algú la llencés en un rampell de neteja inoportú, vaig tatxonar un petit rètol d'advertència sota el test.

EXPERIMENT EN MARXA, NO TOQUEU AQUESTA PLANTA

HO DIC DE DEBÒ

Calpurnia Virginia Tate (Callie V)

Dotze dies després, vam rebre la primera carta relacionada amb l'assumpte. Era del Senyor Hofacket. Escrivia per preguntar si havíem tingut notícies de l'Smithsonian. (...)

- Calpurnia, tu formes part d'aquesta empresa- va declarar l'avi-. Em faries el favor d'escriure al senyor Hofacket i tornar-li a recordar que encara és massa aviat per rebre una resposta? Ja li vaig insistir que trigaria mesos. Tanmateix, hem de cultivar l'entusiasme del profà sempre i onsevulla que el trobem.

Oh! Tenia la missió d'encetar una correspondència científica -més o menys amb un adult. Vaig escriure un esborrany amb llapis i, quan vaig quedar satisfeta dels meus afanys, vaig anar a cercar l'avi per ensenyar-l'hi. Vaig trucar a la porta de la biblioteca:

- Endavant, si no hi ha un altre remei. (...)

- ...he escrit una carta de contestació al senyor Hofacket, i necessito que li faci un cop d'ull.

- (...) Confio que hagi fet una bona feina. Sí, sí, ja la pots enviar. (...)

Estava emocionada fins al moll de l'os.

Vaig buscar una moneda de la meva butxaca. Em donà deu cents (per comprar el segell) i vaig pujar rabent a la meva habitació. Vaig treure un plomí nou i la meva caixa de paper setinat, reservat per a les ocasions especials. Vaig ordenar aquests objectes sobre el meu tocador i em vaig asseure. No era una carta gaire llarga però vaig trigar una hora a tenir la còpia definitiva, ja que temia fer un esborrall.

27 de setembre de 1899

Benvolgut senyor,

Tinc a la mà la seva carta de dimecres. El meu avi, el capità Walter Tate, em demana que li informi que, a hores d'ara, encara no hem rebut notícies de la Institució Smithsonian. El meu avi, el capità Walter Tate, desitja que sàpiga que li envia correspondència tan bon punt en rebi notícia. El meu avi li envia records i agraeix el seu interès en el tema.

El saluda atentament

Calpurnia Virginia Tate

(néta del capità Walter Tate)

- a) Imagineu que esteu fent un projecte de biologia. El professor us fa responsables d'una tasca important: escriviu un correu electrònic a la biblioteca per demanar que us deixin unes hores l'espai per treballar en grup.

p. 149

(...)

Vaig arribar a l'oficina de correus en un temps rècord, esbufegant i coberta de pols fina del camí. El senyor Grassel, el nostre carter, era dret darrera el taulell. Hi havia alguna

cosa estranya en ell, però no sabia per què. Sempre feia una gran ostentació a l'hora d'atendre un Tate i jo estava convençuda que en el fons no li fèiem el pes. Estava enraonant amb la mare de la Lucia Gates i li va lliurar un paquet. Vaig esperar com una nena ben educada.

(...)

En acabar em vaig acostar al taulell i hi vaig deixar el sobre per no haver de posar-lo a la mà del senyor Grassel, els palmells inflats del qual sempre estaven suosos. Em feia esgarriar.

-I doncs senyoreta Tate? – va fer. Agafà el sobre i el va inspeccionar-. Veig que ha escrit a Lockhart.

-Vull un segell- vaig replicar, a punt de creuar la línia de la descortesia.

(...)

- T'has de fer una fotografia a can Hofacket?

Sovint et preguntava a qui escrivies i per què. La mare deia que era el sùmmum de la descortesia que un funcionari públic amb informació privilegiada tafanegés, i per una vegada estava d'acord amb ella.

- Sí – Una pausa-. Senyor. -I, plena d'audàcia en aquell dia tan especial, vaig afegir amb la meua veu de nena més dolça-. M?hi farà una fo-to-gra-fi-a

Se li tibaren els llavis. Ha! Vaig deixar els deu centaus davant seu. Ell va agafar un segell, el va humitejar en una espongeta, l'enganxà al meu sobre amb un gest teatral i va dir:

-Una ocasió especial?

-No. Senyor.

Va comptar ostentosaament els vuit centaus del canvi i me'ls va estendre de tal manera que vaig haver de parar la mà per rebre'ls.

-La família sencera? – va preguntar mentre m'estrenyia els dits amb el seu palmell humit.

-Què?- vaig fer, al mateix temps que em guardava les monedes a la butxaca.

-Hi anireu tota la família? O només tu, joveneta? Però si tu ets més bonica que cap fotografia..., ai perdó, fotografia.

-Sí, senyor- vaig cridar.

Vaig girar cua i vaig sortir d'allí d'una revolada, guardant-me per a mi sola la valuosa informació privada sobre la planta. No l'hauria compartit mai amb ell. Hauria estat com divulgar-la a tot el poble.

I si resultava que l'avi – Déu no ho volgués- s'havia equivocat? Jo ho podria suportar, però no toleraria que l'altra gent li fes befa. (...) Havia sentit com alguns bromistes semialfabetitzats del poble l'anomenaven “El professor” en un to que hom podia considerar un xic sorneguer. Al meu pare no li importava el que l'altra gent pensés d'ell, però a mi sí. Els meus pensaments deslleials van anar seguits d'un rotund: “I si té raó?”. És clar que tenia raó; l'havia de tenir. En tot el temps que havíem passat junts, no l'havia vist mai equivocar-se en res (...) no s'equivocava mai respecte als fets.

- b) No parlem sempre de la mateixa manera. Depenent del que vulgueu aconseguir direu les coses d'una manera o d'una altra. Coneixeu l'expressió “fer befa”? I to sorneguer? Busqueu sinònims d'aquestes dues expressions. Com ho diríeu vosaltres?

- c) Coneixeu la diferència entre riure, riure's de i enriure's. Escriviu una frase amb cadascun d'aquests verbs i penseu en quin context la dieu. Deduïu per què en feu servir una o altra i què voleu dir quan les utilitzeu. Busqueu informació si us cal.

- d) A la Calpurnia li importa què pensaran del seu avi. Per què? Us importa el que la gent pensi de vosaltres?

Capítol 14. L'aixadell

p. 150-156

Vaig continuar vigilant la planta amb l'avi. L'avi l'anomenava "el propositus". Em va explicar que aquest era el nom que rebia el primer exemplar de cada classe. (...)

Vaig parar atenció a altres experiments de la meua pròpia invenció, qualsevol cosa que em mantingués allunyada dels mitjons de nadal. S'acostava la recollida de cotó, per la qual cosa em vaig plantejar la qüestió de l'aixadell, que continuava en voga al nostre racó del món. L'avi m'havia ensenyat que la millor manera d'aprendre sobre alguna cosa consistia a tenir-ne l'experiència o a fer-ne un experiment un mateix, i ell havia donat al pare l'oportunitat d'estudiar l'aixadell quan era jove, fent-li passar un dia de treball esgotador amb aquesta eina. Així doncs, en la meua nova campanya d'activitat per accelerar el temps, vaig agafar una aixada llarga del cobert d'eines (no en teníem cap de curta a la propietat). Vaig pensar que si la sostenia pel mig seria com treballar amb l'aixadell, que era més curt. Vaig anar al nostre bancal de cotó més proper, a uns 50 metres llargs del porxo del darrere. La mare sempre deia que una dama com cal ha de tenir una gespa i un jardí; les dones que no són dames com cal tenen cotó plantat fins a les finestres de casa. (...)

Vaig brandar l'aixada.

Que n'era de difícil, la veritat. I això que no feia gaire calor ni ho havia de fer una hora rere l'altra per guanyar-me el pa, ni era una persona gran amb reuma com algunes que havia vist als camps. Totes aquestes coses em passaven pel cap quan vaig sentir un xiscle semblant al d'una òliba que venia de la casa. Vaig tenir un ensurt de mort.

(...)

-Què estàs fent?

- Tallo cotó, què et pensaves?

-Per l'amor de Déu, entra a casa! Ara mateix! Abans no et vegi algú. Que Déu ens ajudi. – Em va arrabassar l'aixada de les mans i em va empènyer amb força cap a casa- Que t'has begut l'enteniment? Actuant com si fossis una negra (...) Una nena tallant cot. Una nena blanca tallant cotó. La filla dels Tate tallant cotó. Que Déu m'ajudi.

-Si la teua mare t'arriba a veure, li ve un atac. No ho expliquis a ningú. Ho dic de debò.

(...)

-No t'enfadis amb mi, Viola

e) Viola s'enfada amb Calpurnia. Què us sembla que s'amaga darrera de cadascuna d'aquestes paraules: “Una nena blanca tallant cotó”?

- Callie - va dir per fi- , algú et podia haver vist.

-I què?

-La teva mama té plans per tu, saps? La setmana passada va dir que et volia presentar. I ara això. No, senyor. Les noies que es presenten en societat no tallen cotó.

-Presentar-me jo? Presentar-me per a què? (...)

- Ja saps a què em refereixo, senyoreta setciències- va replicar-. No vols presentar-te en societat?

-No sé que vol dir això, però si vol dir ser com aquella pastanaga que en Harry va portar a casa aquell dia, doncs no. No vull presentar-me en societat.

- Sí que era una pastanaga. Però no significa això, sinó un munt de festes elegants amb molts senyorets al voltant. Significa tenir molts pretendents.

-I per a què necessito molts pretendents?

- Això ho dius ara. Però ja veuràs més endavant.

-De veritat que no, Viola, quin sentit té?

-Complauria la teva mama, aquest és el sentit. (...) Senyoreta egoista.(...) T'has de convertir en una senyoreta de societat –va continuar-. No pas en un espantall.

No vaig fer cas d'aquest darrer comentari tan groller i vaig reflexionar un moment.

-Es va presentar la mare?

- La van inscriure, però no va arribar a fer-ho mai.

-Per què no? (...) La guerra? (...)

-No tenien diners, vet-ho aquí- va explicar la Viola- . I llavors el seu papa es va morir de tifus i es va acabar tot.

-Per això m'he de presentar? Perquè ella no ho va poder fer? (...)

La meua mare havia tingut una filla en set intents. Suposo que jo no era exactament el que ella esperava: una filla refinada que l'ajudés a bregar contra la creixent onada d'energia baralladissa des nois que sempre amenaçava engolir la casa. No se m'havia acudit que ella esperava una aliada i no l'havia tingut mai. A mi no m'agradava parlar d'estampats i de receptes i servir el te al saló. I per això era una egoista? Això em feia ser estranya? I el pitjor de tot: per això era una decepció? Segurament podria continuar vivint sabent que em consideraven egoista i estranya. Això eren figues d'una altre paner, un assumpte més complicat. Vaig procurar no pensar-hi, però la idea em va empaitar per la casa tota la tarda com un gos pudent i molest que reclamés atenció.

Em vaig asseure a la meua habitació (...) i vaig donar unes quantes voltes a l'afer. Jo no era així perquè hagués volgut. Em podien blasmar de la meua naturalesa? Podia el lleopard canviar les seves taques? Tot semblava molt confús. No vaig arribar a cap conclusió però sí que vaig aconseguir una bona migranya. Potser necessitava una mica de tònic Lydia Pinkham com la mare. Potser m'hi assemblava més del que creia.

Tan dolent era que em presentessin en societat? Potser no m'importaria tant...a la llarga. Mentrestant hauria d'esbrinar més coses sobre això.

(...)

-M'hauré de presentar jo?

-Ets l'única filla, Calpurnia.

-Bé, i què vol dir això exactament

- Vol dir que una noia de bona família s'ha convertit en una senyoreta i està llesta per introduir-se en la societat. Que està preparada per ocupar el lloc que li pertoca. Que pot ser presentada a joves de bones famílies. Significa festes, distraccions i un nou vestit per a cada ocasió.

(...)

-Quant dura?

-Un any.

-Un any després? (...) I què passa després? (...)

-Bé, normalment, la jove dama ja ha trobat marit aleshores.

-De manera que és un munt de festes elegants per casar les noies.

La mare va fer espetegar la llengua.

-Valga'm Déu, jo no ho diria així.

“Per què no?”, vaig pensar. No hi havia manera de disfressar-ho.

f) Què us suggereix “presentar-se en societat”? Sabeu si actualment encara es fa? Informeu-vos sobre el tema, concreteu la font d'on heu tret la informació i expliqueu el seu significat i si ha anat canviant al llarg del temps i les cultures que us són properes..

Capítol 15. Un mar de cotó

p. 159

-Per què m'he d'ocupar dels nens? – vaig preguntar al pare.

-Perquè ets la noia- va dir bruscament en Lamar.

No li vaig fer cas.

-Per què he de vigilar jo els nens? Per què no puc portar missatges? Per què no puc guanyar diners?

- Perquè tu ets la noia – va repetir en Lamar, alarmat en ensumar un possible perill.

- I què suposa què vol dir això?

- A les noies no els paguen – es va burlar en Lamar- Les noies no poden votar, i per tant no els paguen. Es queden a casa.

- Doncs vés a dir-ho a l'escola de Fentress- vaig fer, orgullosa de la meva rèplica- . Bè paguen a la senyoreta Harbottle, oi?

- Això és diferent.

- En què és diferent?

- Ho és i prou.

-En què exactament, Lamar?

Hi vaig insistir tant i tant que el meu esgotat pare , desesperat per tenir una mica de pau, va dir:

-Molt bé Callie. Et pagaré cinc centaús.

I vaig guardar un silenci triomfal.

(...)

p. 160-161

L'endemà em vaig asseure als graons del darrera sense perdre de vista els vint-i-nou menuts que tenia al meu càrrec. Ara que em pagaven, ara que era una professional, em prenia molt seriosament les meves obligacions.

(...)

-M'encanta gaudir de la teva companyia- va dir l'avi-, però, què hi fas aquí? Em pensava que t'havies ofert per treballar amb els altres i t'havien contractat.

-M'he canviat pel Sul Ross – vaig explicar

-Què és el que has canviat?

-Doncs .., bé, no ha estat exactament un canvi, senyor. L'he contractat. Li he dit que si vigilava els infants, li donaria un penic. A més, li he dit que podia tirar pedres a les gallines i mantenir-les allunyades. –Em vaig afanyar a afegir-: Però algunes pedres petites, no més grans que l'ungla del polze; l'hi he deixat molt clar. Semblava força content del tracte. D'aquesta manera guanyo quatre centaús i puc passar el dia amb vostè.

- Ah – va exclamar l'avi-, veig que ets una dona de negocis.

g) Quina quantitat de diners hauria aconseguit la Calpurnia si hagués fet ella la feina durant els 10 dies? Quants diners li dona al germà? Quin percentatge representa?

Capítol 16. Arriba el telèfon

p. 162

S'apropaven canvis, tant en el petit escenari de la meua vida com en el més gran del nostre poble. La Companyia Telefònica Bell havia instal·lat una línia des d'Austin fins al cap del comtat, Lockhart, i ara hom podia realitzar la impressionant proesa de parlar per un cable prim a algú que es trobés a cinquanta quilòmetres de distància (o, per ser més precisos, cridar-li, ja que aquesta interacció tenia fama de sorollosa. Vint anys abans, el trajecte fins a Austin requeria tres dies amb carro; deu anys abans, mitja jornada amb tren, i ara es podia transmetre un missatge en el temps que hom trigava a agafar aire.

h) Escriviu un nou text, en què parleu dels avenços dels nostres temps. El punt de partida pot ser la primera frase del paràgraf que acabeu de llegir “S'apropaven canvis, tant en el petit escenari de la meua vida com en el més gran del nostre poble.”

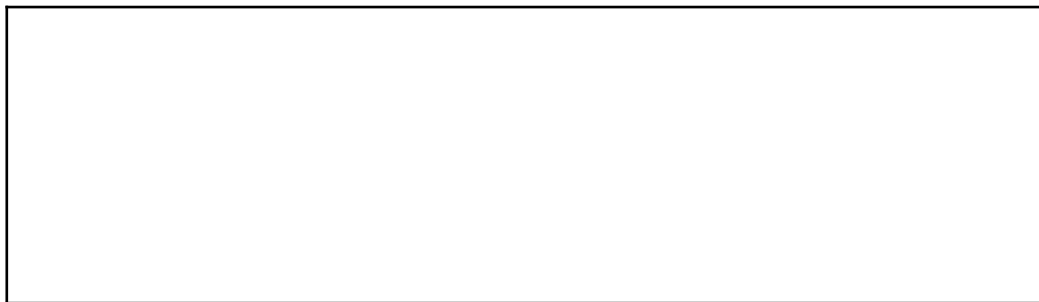
p. 163

Al poble no es va parlar de res més durant tres setmanes. La companyia Bell va posar un anunci al Fentress Indicador per comunicar que contractaria una operadora telefònica i que aquesta persona havia de ser una jove formal, assenyada i treballadora d'una edat entre disset i vint-i-quatre anys. Pel que es veia l'empresa havia tingut molt males experiències amb els seus operadors anteriors, tots els quals s'havien reclutat de les files dels telegrafistes barons (una trepa amb tendència a beure, ser grollers i desconnectar la línia). L'anunci estipulava també que la jove havia de ser alta, la qual cosa va donar lloc a tota mena d'especulacions, cortesos o no. Oferia allotjament i menjar, a més de l'esbalaïdora xifra de sis dòlars setmanals. Per a una noia! No pas un carreter o un ferrer, sinó una noia. I una feina sota sostre, al damunt. Era insòlit. Diners, prestigi i independència! Em moria de ganes d'aconseguir aquell lloc.

i) Fixeu-vos que en aquests capítols es parla de feines de “dones”, Calpurnia considera una gran oportunitat poder treballar com a telefonista i li agradaria aconseguir aquesta feina. Quins requisits hauria tenir Calpurnia?

j) I si fos un noi l'aspirant, se li demanaria el mateix? Argumenteu la vostra resposta.

k) Presenteu 10 dones (s. XX o s.XXI) que destaquin per la seva feina.

p. 164

Per un breu instant m'havia vist a mi mateixa com la senyoreta Tate, operadora telefònica, abillada amb un elegant vestit camiser, enfilada a un tamboret amb rodes, connectant cada trucada amb una gran eficiència i serenitat i dient amb una veu ben modulada: “Centraleta, digui'm? Quin número vol, sisplau...”

Fins i tot estava disposada a mentir sobre la meva edat i a “manllevar” un vestit i un barret del vestidor de la mare davant de tanta magnificència potencial. Ja ho tenia tot planejat quan de sobte vaig caure en l'evidència: que mig poble em coneixia de nom, i l'altre, de vista. Com podia ser tan ximple? Vaig donar gràcies a Déu per mostrar-me a temps l'estupidesa del meu ridícul i perillós propòsit.

p. 165

*I aleshores a les dotze en punt del migdia, va succeir. Una **dringadissa** estrident va **retrunyir** en l'aire expectant i ansiós. La gentada va **esbufegar** i va deixar anar un “Ooooooh”. Teníem en línia el senador de l'estat d'Austin, que trucava per felicitar el*

nostre poble per precipitar-se cap al segle XX. La Maggie Medlin va connectar la línia, i el nostre alcalde va entrar al recambró i va cridar al nostre senador, el qual li va tornar els crits des de setanta quilòmetres de distància, per donar-li el preu del cotó d'aquell matí a la Borsa d'Austin.

L'avi va murmurar:

*-T'adones del que significa això, Calpurina? El temps de l'oli de balena i de la **carbonissa** s'han acabat. El vell segle està **expirant** davant els nostres ulls. No oblidis aquest dia. (...)*

L'avi em va agafar de la mà. Aleshores el fotògraf es va amagar sota la cortineta negra i va aixecar el flaix de pólvores de magnesi.

-No es moguin! – va cridar.

*Tots vam **romandre** immòbils. Les pólvores del senyor Hofacket ens van il·luminar com un llampec d'estiu i ens atraparen en el temps durant aquell segon. Quan més endavant vam veure una còpia de la fotografia, gairebé tots els rostres estaven*

*seriosos i solemnes. A mi se'm veia **consirosa**. L'única cara alegre era la de l'avi, que somreia com el gat de Cheshire.*

l) Sabeu el significat d'aquests mots? Redacteu una explicació del seu significat feta per vosaltres. Consulteu el diccionari.

Dringadissa:

Retrunyir:

Esbufegar:

Romandre:

Carbonissa:

Expirant:

Consirosa:

m) Sabeu a quina novel·la pertany el gat de Cheshire? Per què creieu que compara el somriure de l'avi amb el somriure del gat? Cerqueu informació per conèixer aquest personatge literari.

n) Recordeu el que diu l'avi:

-T'adones del que significa això, Calpurina? El temps de l'oli de balena i de la carbonissa s'han acabat. El vell segle està expirant davant els nostres ulls. No oblidis aquest dia.

Què vol dir “**temps de l'oli de balena i de la carbonissa**”, amb què ho relacioneu? Per quin motiu?

o) Què representen aquests canvis per al món en què viuen els protagonistes?

p) Quins adjectius utilitzaríeu per definir els temps que estem vivint actualment en relació als avenços tecnològics i científics?

Capítol 17. Ensenyaments de la llar

ps. 168-169-170

Contra la meva voluntat, havia assolit l'edat en què una noia començava a adquirir les habilitats que necessitaria per administrar la seva pròpia llar un cop casada. I, per descomptat, totes les noies que coneixia esperaven casar-se. Tothom ho feia, llevat que fossis tan rica que no en tinguessis necessitat, o tan desagradable a la vista que no et volgués cap home. Algunes noies anaven a fer de mestres o d'infermeres una temporada abans de casar-se, i jo les considerava afortunades. I ara teníem l'exemple de la Maggie Medlin, operadora telefònica, una dona independent amb diners propis que no responia davant de cap home tret del senyor Bell. (...)

*Totes les noies de l'escola admiraven Meggie Medlin. Jugàvem a ser operadores amb un cartró i un tros de cordill que feien de centraleta. **A mi em semblava una vida regalada.** Però el telèfon va esdevenir tan popular que aviat tothom en va tenir un. A la Maggie no li permetien d'abandonar la centraleta i es va convertir en una veritable esclava de l'empresa.*

La planta prosperava. No teníem notícies de Washington. L'avi treballava de valent, i em tenia enganxada al seu costat sempre que em podia escapar amb ell al laboratori.

Un dissabte al matí, la mare va aixecar els ulls de la seva costura mentre jo sortia corrents per la porta del davant, amb un caçapapallones de l'avi i el seu vell cistell de pescador penjats sobre l'espatlla.

*-Espera un moment- va dir quan jo ja empunyava el pom. No em va agradar la manera com **em va mirar de cap a peus** -. On vas?*

-Al riu, mare, a recollir espècimens-vaig respondre, tot sortint per la porta del costat com els crancs.

-Torna aquí- ordenà la mare-. Els **espècimens** estan molt bé, però em preocupa que et quedis enrere. Jo, a la teva edat, ja sabia **brodar** i **sargir** i tenia nocions bàsiques de cuina.

- Jo ja sé cuinar – vaig exclamar categòricament.

- Què saps cuinar? – va inquirir.

-Sé fer un sandvitx de formatge. Sé **fer un ou passat per aigua**- Vaig pensar una mica més i vaig afegir triomfalment -: I sé fer un ou dur.

- **Déu del cel**, és pitjor del que em pensava la teva ignorància en matèria de cuina.

- Per què he de cuinar? Ja ho fa la Viola – vaig **objectar**.

-Sí, però, què passarà després, quan siguis gran i tinguis la teva pròpia família? Com els alimentaràs? (...)

- La Viola pot cuinar per a la meva família – vaig dir.

Es va fer un silenci. Aleshores la mare va fer:

-Molt bé. Te'n pots anar però ja en tornarem a parlar aviat.

Vaig fugir a **cuita-corrents** i vaig fer el que vaig poder per oblidar aquella conversa, però em va enfastidir tot el camí fins al riu **com un queixal que comença a corcar-se**. El matí havia perdut tota la seva joia. La mare començava a prendre consciència de la crua realitat: els meus brioixos eren dur com pedres, els brodats em sortien torts i les meves costures feien **ziga-zagues**. Vaig pensar en la vida de la meva mare: el cistell de roba per **sargir** que no es buidava mai; els llençols, els colls i els punys que calia **doblegar**; les vint barres de pa per amassar cada setmana. (...) L'existència de la meva mare era un sens fi de feines de manteniment. No enllestia ni una sola cosa que no hagués de tornar a fer, un dia o una setmana o una temporada després. **Oh, quina monotonía**.

q) Pareu atenció en aquestes paraules en negreta. Parlem del seu significat i ortografia. Busqueu-ne alguns sinònims.

Aquí teniu algun exemple: què significa “una vida regalada”? Com ho diríeu vosaltres?

“Espècimens” com es pronuncia? Per què s'accentua?... Endavant!

El dia no va començar a aixecar el cap fins que vaig atrapar una papallona Agraulis amb taques. Eren ràpides, esquívols i difícils d'agafar. Sabia que l'avi n'estaria content, i a més m'ajudava a treure'm del cap els assumptes de cuinar i sargir. Quan vaig arribar a casa, vaig esmerçar una hora sencera a fixar el delicat teixit i a penjar-lo a la paret de la meva habitació, i aleshores ja no em recordava de la meva supina ignorància. Això tant li feia, ja que la campanya per reclutar-me per a les tasques domèstiques estava en marxa, ni que fos sense el meu coneixement ni la meva col·laboració.

Aquesta campanya va agafar impuls quan la senyoreta Harbottle va decidir que totes les noies de la meva classe participarien amb els seus treballs manuals a la fira de Fentress. Era una notícia angoixosa. Cosir em semblava una pèrdua de temps i me n'havia sortit amb la llei del mínim esforç. La meva feina es podia qualificar generosament de descurada, com el capoll d'en Petey. Les puntades feien l'efecte de perdre's i després reapareixien a l'atzar, de manera que la bufanda ratllada que teixia s'inflava per la part del mig com una pitó després de cruspir-se un conill. M'imaginava que un Rumpelstilski malvolent entrava d'esquitllentes a la meva habitació a la nit i desfeia els meus millors treballs, i convertia l'or dels meus afanys en una escòria llastimosa amb una roda perversa que filava a l'inrevés.

Tot i que la mare havia estat observant més o menys les meves labors de punt, ja feia un quant temps que no inspeccionava la meva millor costura. Un dia va demanar de veure la meva feina. Li vaig portar a contracor el meu cosidor i ella el va regirar un moment.

-Ho has fet tu, això?

-Sí, mare.

-N'estàs cofoia?

Si n'estava cofoia? Ho vaig cavil·lar. Era una pregunta amb trampa? No ho sabia, ni tampoc vaig saber què contestar.

-Doncs...

-T'he fet una pregunta, Calpurnia.

-No mare. Suposo que no n'estic gaire, de cofoia.

-Aleshores, per què no fas algun treball del qual n'estiguis?

Vaig tornar a pensar. No se'm va acudir cap resposta ràpida, per la qual cosa vaig haver de recórrer a l'honestedat.

-Perquè és avorrit, mare?

Una resposta sincera, però sabia que era una bajanada al mateix moment que em sortia de la boca.

-Ah- va fer la mare-. Avorrit.

Era un mal senyal que repetís les teves pròpies paraules com un lloro. I ara que parlo de lloros, quins ocells tan interessants: viuen tants anys que fins i tot traspassen les herències familiar. L'avi m'havia contant el cas d'un lloro que va viure més d'un segle i va aprendre més de quatre-centes frases; era un imitador tan perspicaç com qualsevol ésser humà...

-Calpurnia, no crec que siguis...

Si bé dubtava que em deixessin tenir un lloro (l'avi també m'havia dit que eren molt cars), això no exclouia necessàriament la possibilitat d'una cosa més petita, com ara una cacatua, o potser un periquito...La mare movia els llavis...Deia res sobre practicar?

-Has de millorar...

Un periquito serviria, com a últim recurs. Podiem aprendre a parlar, oi?

-Jo, a la teva edat...

I si tenia un periquito, em permetrien deixar-lo anar per la casa? Segurament no: cobriria els mobles bons de taques blanques com si fossin macassars, i a aquí

s'acabaria tot. I no em podria oblidar de la Idabelle, la gata d'interior, arrupida al seu cistell a tocar de l'estufa. Potser la podria deixar volar per la meua habitació. Es posaria a la meua capçalera i em refilaria a cau d'orella un so agradable...

-Calpurnia!

Vaig fer un salt.

-Sí, mare?

-No m'estàs escoltant!

La vaig esguardar. Com ho sabia?

-Val més que m'escoltis. Aquesta situació és intolerable. La teua feina és inacceptable. Espero més de tu, i milloraràs, m'has entès? M'estranya que la senyoreta Harbottle no m'hagi enviat cap nota sobre això.

Sí que ho havia fet. Dues, en realitat.

r) Quan la mare renya la protagonista, ella està pensant en una altra cosa; podrien ser dues històries paral·leles. Dibuixeu dues tires de còmic en què es vegin reflectides les dues històries. Recordeu que en ambdues la Calpurnia hi té un paper important.

--	--	--

-M'ensenyaràs el teu treball cada nit fins a la fira.

Això implicava que hauria d'estar més atenta durant unes quantes setmanes. El tedi tocava la meua orella la seva feixuga campana. Tot i així, el meu mal humor era assuaujat pel fet que a la mare sovint li costava mantenir-se al corrent de nosaltres set. De vegades podies desaparèixer en la multitud i passar desapercebuda si no feies soroll i et confonies amb l'entorn com un camaleó. De vegades podia resguardar-me de les onades de crítica materna essent educada i discreta, però aquest cop no tenia escapatòria: era una noia marcada.

s) En aquest fragment es pot parlar amb els nois i noies de la narració més literària, més poètica. Ho deixem a criteri de cada docent.

p. 174

Vaig dir a la Viola:

- Com és que he d'aprendre a cosir i cuinar? Per què? M'ho pots explicar, eh?

(...)

- Quina mena de pregunta és aquesta? – va replicar, i tornà a remoure la salsa dins la cassola.

Déu meu, quina reacció més depriment. Per ventura aquella resposta era una part tan arrelada i tan evident de la nostra manera de viure que ningú no s'aturava a plantejar-se-a? Si ningú del meu voltant ni tan sols entenia la pregunta, aleshores no es podia contestat. I si no tenia resposta, estava condemnada a una vida de quefers exclusivament femenins. Tenia la moral per terra.

p 175

Vaig anar al saló a buscar un got d'aigua. La mare i el pare estaven asseguts al saló amb la porta oberta.

- *Què en farem d'ella? – digué la mare, i vaig quedar immòbil al replà. Només hi havia una “ella” de qui acostumaven a parlar, i era jo-. Els nois s'obriran camí al món, però, i ella? El teu pare l'alimenta amb una dieta constant de Dickens i Darwin. L'accés a gaires llibres com aquests pot provocar desafecció amb la vida pròpia. Sobretot si és una vida jove. I encara més en el cas d'una noia.*

-Jo no hi veig cap mal – va respondre el pare.

- *Es passa tot el dia per allí fora amb un caçapapallones. No sap cosir ni administrar la casa(...) No sap fer ni un ou ferrat. I els seus brioixos semblen...semblen...no sé què.*

“Pedres” vaig pensar. “No és aquesta la paraula que busca?”

-Estic convençut que ja n'aprendrà- va assegurar el pare.

-Alfred, té granotes a l'habitació.

-De debò?

Vaig voler cridar “Mentida podrida, només són capgrossos!”.

Però aleshores va succeir. El meu pare va guardar silenci, aquell silenci el de la seva llarga pausa mentre digeriria la informació. va omplir el passadís i el meu cor i la meua ànima amb una pressió tan aclaparadora que m'impedia respirar. No m'havia classificat mai com les altres noies. Era diferent; no formava part de la seva espècie. No havia pensat mai que el meu futur seria com el seu. Però ara sabia que això no era veritat, i que jo era exactament com les altres noies. Esperaven de mi que consagrés la meua vida a una casa, un marit, uns fills. Pretenien que renunciés als meus estudis naturalistes, a la meua llibreta, al meu riu estimat. Hi havia alguna cosa perversa en tot allò de cosir i cuinar que tractaven d'imposar-me, en aquelles lliçons tedioses que havia estat rebutjant i esquivant. (...). La meua vida m'era confiscada. Per què no ho havia vist? Estava atrapada. Com un coiot amb una pota al parany.

p. 176

- *Et confio aquests assumptes, Margaret- va dir. Sempre em fa l'efecte que estan més segurs a les teves mans, tot i la càrrega que representen...*

(...) S'havia dictat la meua sentència.

Em vaig recolzar a la paret i vaig romandre allí, buida, durant una bona estona. Buida de tot. No era més que un recipient servicial, esperant que l'omplissin de receptes i patrons de punts de mitja.

(...)

t) Quina importància tenen els llibres per a la formació de Calpurnia? Busqueu informació d'algun dels autors que llegeix amb l'avi.

Capítol 18. Classes de cuina

p. 181

Vaig sospirar, vaig ficar una cinta vella als cabells dins del llibre per marcar el punt i vaig baixar l'escala fastigosament. Era la jove aristòcrata condemnada que manté el cap alt de mig cap al patíbul. La qual cosa hauria estat molt millor...

- No cal que facis aquesta cara- em va recriminar quan vaig entrar a la cuina ,on ella i la Viola m'esperaven assegudes a la taula de pi fregada. – Només es tracta d'una classe de cuina.

p 182

-Nois, us he d'anunciar una cosa. La vostra germana ha fet els pastissos de poma d'aquesta nit. Estic convençuda que ens agradaran a tots.

- En puc aprendre jo, mare?-va preguntar en Jim Bowie.

- No J.B., els nois no fan pastissos- contestà la mare.

- Per què no?

- Tenen esposes que els fan.

- Però jo no tinc esposa.

- Reiet, segur que quan siguis més gran en tindràs una de molt bonica que et farà pastissos. Calpurnia, et fa res servir-los?

No hi havia cap manera que jo també tingués una esposa?", em vaig preguntar.. (...). La meva classe de cuina havia durat tota la tarda; el resultat va ser devorat en quatre minuts escassos. Ningú no em podia afalagar prou per compensar el fet d'haver-me perdut hores amb la meva llibreta, el meu riu, els meus espècimens i el meu avi. L'avi va mastegar el meu pastís abstret en les seves cavil·lacions.

u) Què s'amaga darrera de la pregunta que es fa la Calpurnia?

Capítol 19. Un èxit de la destil·lació, més o menys

p. 183-186

D'ençà que havia sentit dictar la meua sentència a la vida domèstica, vivia enfonsada en un fangar de mal humor i desànim i em mantenia tan allunyada com podia dels altres, fins al punt que s'havia arribat a esmentar l'oli de fetge de bacallà. Malauradament no tenia poders guaridors per a la pota esguerrada per un parany cruel.

Quan l'avi em va cridar, estava emmurriada a la meua habitació, teixint un altre mitjó de la interminable sèrie nadalenca. Però altrament no em considerava gens ocupada, i allí el tenia, oferint-me una treva temporal a la tirania de la casa. Vaig deixar les agulles, vaig sortir corrents del dormitori i vaig lliscar barana avall.

(...)

- *En què treballarà, en què treballarem avui?*
- *Et recordes de la mostra de whisky que vam guardar en roure al juliol? Crec que ha arribat l'hora de veure què fa.*

(...)

- *No deu voler fer-me tastar això, oi? –vaig dir-. No es recorda del que va passar l'última vegada?*
- *Ah, sí, tens tota la raó. Va ser terrible. No hem de permetre que torni a passar. No cal que ho tastis. Digue'm només si t'agrada.*
- *Fa olor del pastís de la Viola – vaig assenyalar.*
- *Bé, doncs ara el tastarem de debò. – Em va saludar amb el got i digué:- A la teua salut Calpurnia, la meua companya de navegació d'aigües ignotes.*

I en van prendre un bon glop.

- *Vaja – va exclamar finalment-, he fet una cosa esbalaïdora.*
- *Què, avi, què? –vaig preguntar, intrigada.*
- *Dubto que cap altre home hagi pogut fer aquesta afirmació. He aconseguit fermentar unes pacanes en perfecte estat i convertir-les en una cosa semblant a un pixum de gat.*

Vaig quedar bocabadada.

- *I quina lliçó en podem treure d'això?*
- *La lliçó d'avui és la següent- va anunciar l'avi- : **val més viatjar amb esperança al cor que arribar sa i estalvi. Ho entens?***

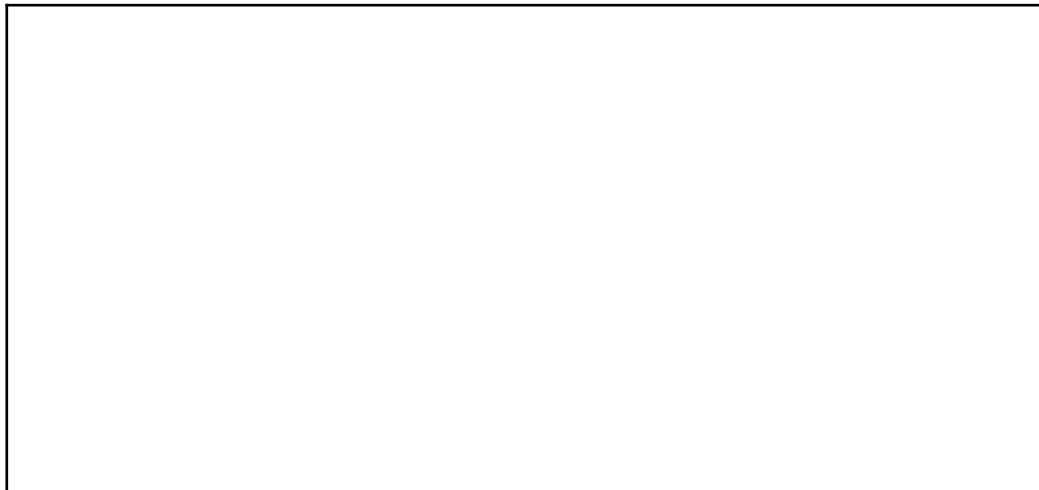
-No senyor.

- *Vol di que hem de celebrar el fracàs d'avui perquè és un senyal evident que el nostre viatge de descobriment encara no s'ha acabat. El dia que l'experiment real reïxi serà el dia de la seva fi. I no puc evitar de pensar que la tristesa del final supera amb escreix la celebració d l'èxit.*

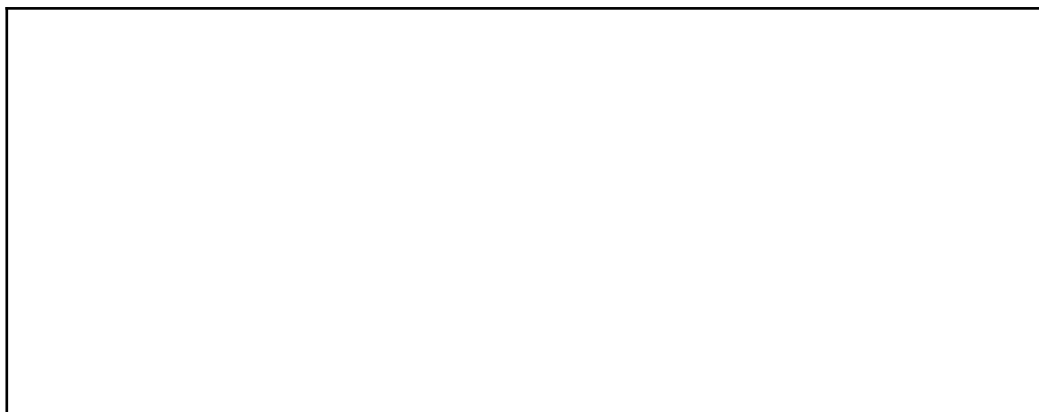
v) Parlem d'emocions. Les sis emocions bàsiques en qualsevol persona són:

l'alegria, la pena, el fàstic, la por, la ira i la sorpresa.

Amb quines emocions associeu l'estat d'ànim de Calpurnia en aquest capítol? I les de l'avi?

w) Quin significat tenen les darreres paraules de l'avi? Expliqueu-ho amb les vostres paraules.

3. Activitats després de la lectura

“Què passa quan els pares volen que nosaltres fem allò que ells no van poder fer o ser. Per exemple, el pare que vol que el seu fill sigui un gran futbolista o que estudiï una carrera determinada o que sigui un concertista genial? “

(Fragment adaptat de l'article: https://criatures.ara.cat/fills-miralls-dels-pares_0_913108693.html)

Us heu fet mai aquesta pregunta? En què us fa pensar aquesta frase? Us hi sentiu identificats d'alguna manera? Com ho relacioneu amb la novel·la que esteu llegint i amb el vostre futur laboral? Segur que hi teniu molt a dir.